



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 152/2025
29.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владиславе Милићевић, Таџане Матковић Стефановић, Таџане Миљуш и Таџане Ђурица, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Игњат Спасић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Дирекција Полиције, Координациона управа за Аутономну покрајину Косово и Метохија, ПУ Приштина, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године, у седници одржаној 29.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године (у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године у ставу првом изреке за период од октобра 2017. године закључно са јануаром 2021. године).

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године тако што **се одбија** тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да Републичком фонду за здравствено осигурање уплати за тужиоца доприносе за здравствено осигурање у периоду од октобра 2017. године закључно са јануаром 2021. године, на зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године у износу од 40.531,98 динара (за октобар 2017. године); од по 36.478,78 динара (за период од новембра 2017. године закључно са новембром 2018. године); од по 39.761,87 динара (за период од децембра 2018. године закључно са јануаром 2020. године); од по 43.340,44 динара (за период од фебруара 2020. године закључно са новембром 2020. године) и од по 45.507,46 динара (за период од децембра 2020. године закључно са јануаром 2021. године), по стопама које су важиле на дан неисплаћене зараде по пресуди Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године, као и да јој накнади трошкове поступка у износу од 78.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године

(у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године, у усвајајућем делу за период од фебруара 2021. године закључно са јуном 2021. године), као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године (у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године, у усвајајућем делу за период од фебруара 2021. године закључно са јуном 2021. године).

Свака странка сноси своје трошкове целокупног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да за период 01.10.2017. године до 30.06.2021. године Републичком фонду за здравствено осигурање за тужиоца уплати доприносе по основу здравственог осигурања на зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године, ближе наведене у том ставу изреке, по стопама које су важиле на дан неисплаћене зараде по означеној пресуди. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 78.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3532/24 од 19.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене у овом спору потребно је одлучивати ради новог тумачења права по питању застарелости доприноса за обавезно социјално осигурање и начина рачунања рока застарелости, због чега је на основу члана 404. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године, тужена је обавезана да тужиоцу исплати неисплаћену зарату за период од октобра 2017. године закључно

са јуном 2021. године. На досуђене износе зараде за означени период тужена није уплатила за тужиоца доприносе за здравствено осигурање надлежном Фонду. Тужба за уплату доприноса поднета је 29.02.2024. године. Тужена је истакла приговор застарелости тужиочевог потраживања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом чланова 2, 3. и 51. ставови 1. и 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, чланова 105. ставови 1. и 2. и 164. Закона о раду и чланова 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) у вези са чланом 125. Закона о државним службеницима, усвојили тужбени захтев, закључивши да тужиочево потраживање није застарело, јер је пресуда Првог основног суда П1 2733/20 од 23.03.2023. године постала правноснажна 29.11.2023. године, када је тужилац сазнао за штету коју је претпрео у виду неисплаћене зараде, па како се доприноси исплаћују истовремено уз исплату зараде, то су оценили да од подношења тужбе није протекао трогодишњи рок застарелости у смислу одредбе члана 196. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, основани су наводи ревидента да је истакнути приговор застарелости оцењен погрешном применом материјалног права.

Доприноси који се плаћају из зараде, у смислу члана 105. став 2. Закона о раду, које је послодавац дужан да обрачуна и уплати у своје име, а у корист запосленог, саставни су део зараде и представљају потраживање запосленог из радног односа који је по својој природи грађанско-правни, облигациони однос. Зато се на спорни однос странака у погледу застарелости потраживања доприноса за здравствено осигурање, као саставног дела зараде за утужени период, досуђених правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године, примењује одредба члана 196. Закона о раду, у вези са члановима 360, 361. и 362. ЗОО. По оцени Врховног суда, на тај правни однос не може се применити одредба члана 114е Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којом је прописано да се одредбе тог закона о застарелости права на утврђење и наплату не примењују на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за обавезно здравствено осигурање, јер се у конкретном случају не ради о пореском поступку и односу између пореске управе и пореског обвезника.

Одредбом члана 196. Закона о раду прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе. За потраживање из радног односа застарелост почиње да тече првог дана после дана када је запослени могао да захтева њено испуњење, што је у складу са чланом 361. став 1. Закона о облигационим односима. Према одредби члана 4. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника, плате се исплаћују у текућем месецу за претходни месец. Рок застарелости, сагласно члану 362. ЗОО, наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена. Одредбом члана 360. став 1. и 2. истог закона прописано је да застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе и да застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе, а према ставу 3. истог члана, суд се не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао.

Сагласно наведеном, обавеза тужене да у своје име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно здравствено осигурање настала је истовремено са обавезом да тужиоцу исплати плату за сваки месец у утуженом периоду. Испуњење обавезе тужене

на уплату тих доприноса тужилац је могао да захтева првог дана после дана када је могао захтевати испуњење обавезе тужене на исплату плате. Тужилац је у парници коју је покренуо ради исплате плате за период од октобра 2017. године закључно са јуном 2021. године, окончане правноснажном пресудом од 23.03.2024. године, пропустио да тражи и уплату доприноса за здравствено осигурање на тражене и досуђене износе неплаћене плате. Зато је за период од октобра 2017. године, закључно са јануаром 2021. године, па до подношења ове тужбе (29.02.2024. године) протекао рок од три године из члана 196. Закона о раду, будући да је потраживање за јануар 2021. године доспевало 25.02.2021. године, и услед наступања застарелости престало право тужиоца да захтева од тужене испуњење обавезе уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање за наведени период.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Ценећи испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон) Врховни суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП (у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 820/24 од 05.06.2024. године, у усвајајућем делу за период од фебруара 2021. године закључно са јуном 2021. године). У конкретном случају предмет спора је захтев тужиоца да се обавезе тужена да Републичком фонду за здравствено осигурање за тужиоца уплати доприносе по основу здравственог осигурања на зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024. године. Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној (за период од фебруара 2021. године закључно са јуном 2021. године) јер правно схватање изражено у нижестепеним одлукама, о праву тужиоца да потражује од тужене уплату доприноса на (правноснажном и извршном пресудом) досуђени износ на име накнаде штете по основу неисплаћене плате, не одступа од правног става усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 12.03.2019. године, због чега у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачење права. Поред тога, тужена није уз ревизију доставила пресуде из којих би произлазио закључак о различитом одлучивању у истој правној ствари. Из наведених разлога одлучено је као у ставу трећем изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради уплате доприноса поднета је 29.02.2024. године, а предмет спора је захтев тужиоца да се обавезе тужена да Републичком фонду за здравствено осигурање за тужиоца уплати доприносе по основу здравственог осигурања на зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2024.

године. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је уплата доприноса на износ од укупно 186.808,12 динара. Овај износ, према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску против-вредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра, то је Врховни суд нашао да је ревизија тужене није дозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртном изреке.

Делимичан успех тужене у спору утиче на одлуку о трошковима целокупног парничног поступка, утолико што у смислу члана 153. став 2. ЗПП свака странка сноси своје трошкове поступка у целини, због чега је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу петом изреке.

**Председник већа – судија
Ивана Рађеновић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић